

nogen virker for en modsat Mening end den, man selv har, kalder man det „Agitation“. Ja, hvorfor ikke? Jeg synes, at al virkelig Grænse falder bort, saa snart man henlægger blot en Del af Embedsmændenes Privatliv under Administrationens Tilsyn og under dens Vilkaarlighed.

Imidlertid, efter den Maade, hvorpaa jeg har udtrykt mig, have de Herrer nok forstaaet, at jeg kun mener, at man her skal gaa frem med den allerstørste Forsigtighed. Og dermed mener jeg, at man ikke skulde give Lovregler som disse, der netop ikke ere forsigtige. Det er ganske vilkaarlige Lovregler. Der skabes her en Vilkaarlighed, som jeg synes Embedsmændene ikke skulde underkastes. I § 2 staar der, at man skal have Tilladelse hos den foresatte Myndighed til at overtage et Bierhverv. Der skal indgives skriftligt Andragende, og vedkommende skal have skriftlig Tilladelse. At han skal indgive skriftligt Andragende, betyder naturligvis ikke andet, end at han først maa henvende sig mundtligt — det vide vi jo —, men at han skal have skriftlig Tilladelse, kan være meget forstandigt. Der staar imidlertid ikke et Ord om, af hvilke Grunde man skal nægte Tilladelsen. Maa jeg her fremhæve en Ting, der ogsaa er antydet af de Herrer, men ikke saa bestemt som ønskeligt. En Embedsmand skal passe sit Embede. Dertil hører, hvor der er en bestemt Kontortid, at han skal være til Stede paa denne Tid, og ingen Minister skal kunne give ham Tilladelse til at blive borte derfra. I vor sidste Lønningslov staar der, at Embedsmændene i den røde Bygning skulle være til Stede paa Kontoret paa den og den Tid, og det kan ingen Minister give Tilladelse til at se bort fra, undtagen naturligvis i Sygdomstilfælde eller lignende. I Grundloven, hvor der staar, at Embedsmænd kunne stille sig og altsaa ogsaa modtage Valg som Rigsdagsmænd uden foresattes Samtykke, er der ikke sagt noget om, hvorvidt de kunne blive borte fra deres Embede, altsaa undlade at besøge det. De Herrer, som ere lidt gamle i Rigsdagen, kunne vist huske, at det ikke er saa mange Aar siden, at vi netop havde det Tilfælde, at en Minister var mest tilbøjelig til at sige: Jeg kan ikke forhindre dig i at blive Rigsdagsmand, men jeg kan sige: Du skal være til Stede i Kontortiden. Jeg erindrer, at alle den Gang misbilligede det. Man sagde, at naar en Embedsmand i Grundloven har Tilladelse til at stille sig som Rigsdagsmand, har han derved ogsaa faaet Tilladelse til at blive borte fra sit Kontor

i den Tid, Rigsdagsarbejdet kræver det. Paa lignende Maade maa det forstaaes, naar en Statsembedsmand af sin overordnede faar Tilladelse til at beklæde en vis Bestilling udenfor sit Embede. Saa har han dermed Tilladelse til at blive borte. En af os er saa lykkelig at blive Minister og kommer op og ringer paa Klokken og siger: „Aa, bed Departementschefen komme!“ „Kan ikke, Deres Ekscellence, han er til Generalforsamling i Dampskibsselskabet »Freja«“. „Naa, er han det, ja jeg har jo selv givet ham Tilladelse!“ dertil, saa det er der ikke noget at sige til“. Dette forekommer mig, gaar ikke. Jeg mener, at man kunde opstille som en bestemt Regel, at en Tilladelse til at udføre et Bierhverv aldeles ikke kan indeholde en Tilladelse til at undlade at være til Stede i den lovbefalede Kontortid. Det synes jeg er en rimelig Begrænsning, og den findes ogsaa i den engelske Lovgivning. Men naar nu en Tilladelse er given, maa den vel sagtens fri Embedsmanden for Ansvar. Det er jo ingenlunde saadan, naar der er Tale om at beklæde en vis Stilling, at man straks kan sige: Ja, det er en pæn Stilling, og det er ikke nogen pæn Stilling. Det kan man ikke sige, det vil i mange Tilfælde afhænge af, hvorledes den udvikler sig, og hvad man senere faar at vide om den. Det er os alle bekendt fra Forretningstilværelsen, hvorledes en Stilling, der fra først af var pæn, siden hen er bleven mindre pæn. Men nu skulde man egentlig tro, at naar en Embedsmand har faaet Tilladelsen, vil han sige til den, der indvender noget derimod: Hvad kommer det mig ved! Det er Ministeren, som har givet mig Tilladelsen, saa lad ham tage den tilbage. Dette er for meget at lægge paa en Minister, og der er ingen Grund til at tage det Ansvar fra Embedsmanden.

Hvad jeg mener, er, at naar man skridder til at give Lovregler af den Art, som her tænkes paa, hvilket jeg ikke ubetinget vil fraraade, for jeg kan ikke paavise bestemte Argumenter hverken for eller imod, skal det være faste Regler, og dem er det aldeles ikke umuligt at finde. De kunne findes paa to Maader, enten ved at nævne bestemte Embedsmænd, som ikke maa have bestemte Virksomheder, eller ved at nævne en Række Virksomheder, som vedkommende foresatte, Ministeren, kan forbyde Embedsmændene at have. Men det skal være efter bestemte Regler. En Ordning, som kan føre til, at den ene faar Tilladelse til at have et Bierhverv og den anden ikke, eller at en Person, som har haft et Bierhverv, mister det efter Mini-